Knjižnica
sp
MLADIKA 1970/71
373.5(497.4 Ljubljana)
000004436,1
COBISS
GIMNAZIJA LEDINA

MLADIKA

22.XII.197o
1. številka

1,5o Ndin

M L A D I K A

Glasilo dijakov Pedagoške gimnazije

Uredniški odbor:

glavni urednik	Šušteršič Matjaž
odgovorni urednik	Čadež Milena
tehnični urednik	Merkun Milena
	Žužek Ljubica
	Legat Darinka

05

Dijaška knjižnica
Gimnazija
pedagoške
smeri
v Ljubljani

9623

U V O D

Za nami je že prva konferenca in končno smo lahko izdali tudi Mladiko. List je tak, kakršnega ste naredili vi, dijakinje in dijaki. Mi smo le izbirali med vašimi prispevki. Toda povedati vam moram, da vaši prispevki niso taki, kot bi morali biti. Res je, da so se nam v večini oglašali le prvi in drugi letniki, ki v pisanju še nimajo prakse in so njihovi prispevki še precej "šolski", pa tudi tistih malo prispevkov višjih letnikov ni bilo preveč dobrih. Če pogledamo prispevke z vsebinske strani, lahko ugotovimo, da vam primankuje fantazije, kajti glavna tema, s katero se ukvarjate, je ljubezen. Priznam, da je ravno ljubezen največkrat prisotna v življenju dijakov, pa vendar to še ni vzrok, da ne bi opazili tudi drugih stvari. Svetujem vam, da začnete svet opazovati z odprtimi očmi, sprejemajte vse kar doživljate, naj ne gre nič neopaženo mimo vas.

Letos smo Mladiko popestrili z novimi rubrikami. Upam, da vam bodo všeč. Pričakujem, da boste Mladiko pozorno prebrali in nam tudi povedali, če vam ni bila všeč.

Vse sodelavce Mladike vabim na literarno srečanje 25.12. 197o ob 14,15 uri v risalnico. Pridite in prinesite s seboj svoja dela!

Izmed vseh prispevkov smo izbrali tri najboljše in jih nagradili.

I. LIST - Kokot Božena I.b (5o,- Ndin)

II. BREZA - (Krotka)

III. CERKEV IN JAZ - (LI - IV.a)

Vsem nagrajencem čestitamo, obenem pa vabimo vse, ki radi pišejo, da nam pošljejo svoja dela. Morda boste imeli drugič tudi vi srečo pri nagrajevanju prispevkov. Pišite nam!

NIKOLI NE BOSTE POZABLJENI

Ostala je na pragu mračne ulice in prisluškovala oddaljujočim se stražarjevim korakom po hodniku. Šele, ko so zahreščala težka železna vrata, ko je zaropljala veriga in škrtnil ključ v obeh ključavnicah in so kmalu nato utihnili trdi koraki, se je ozrla po celici.

Bila je vlažna, mračna, mnogo bolj neprijazna kot prejšnja. Na levi steni pri vratih majhna polica, ob desni mizica na treh nogah, na njej lončen vrč, potemnela lesena žlica in večja pločevinasta posoda, ki naj bi služila za umivanje. Ležišče v kotu je bilo pokrito s kosom raztrgane in umazane odeje. Pogled ji je zdrsnil še po stenah nedoločljive barve in nato obstal na okencu pod stropom. Tedaj pa so ji zagorele oči in od razburjenja so ji zagorela lica. Namesto razbite šipe je bil v okviru zatlačen kos papirja. Po dolgih dneh samote, ki so jo prekinjala samo mučna zasliševanja, ji je ta košček papirja obetal posebno razvedrilo. Bil je kot pozdrav iz sveta zunaj teh debelih zidov, pozdrav življenja, na katerega je pozabila, odkar je bila tu. Primaknila je mizico k zidu, se vzpela nanjo in previdno izvlekla papir. Od radosti je glasno vzkliknila. Čisto tiho je brala:

Samo milijon nas je,
milijon umirajočih med mrliči,
milijon, ki pijejo mu kri biriči,
en sam milijon,
ki ga trpljenje krotoviči
in vendar ga nikoli ne uniči!
Nikoli in nikdar!

Skozi zamreženo okno se je tedaj vkljub lesenemu zaslonu prikradlo nekaj sončnih žarkov in napisalo svetle poševne proge na steno nad ležiščem. "Sonce!" je z radostjo pomislila in obšla jo je vroča želja, da bi ujela nekaj te svetlobe v svoje oči in čutila toploto žarkov na svojih razbolelih rokah.

Naslanjam se na vrata celice in zamišljena gledam skozi zamreženo okno. Koliko nedolžnih ljudi je bilo tukaj zaprtih? Od njih so ostali le spomin, napisan na stenah, in pozdravi njihovim dragim. Počasi zapuščam zapore. Na pragu se še enkrat

ozrem po temnih celicah in se nato zagledam v lepo sončno pokrajino, ki hrani v sebi nepozabne spomine.

(Andreja Miklič)

NE DELAJ TEGA .....

Ne trgaj mesa
z mojega telesa,
ker je zastrupljeno ...

Ne pij mi krvi
iz drgetajočih žil,
ker v njih teče strup...

Ne zastrupljaj
mišljenja s ploho besed,
ker le to še imam ...

(NISA)

BREZA

Dan na dan, dež ali sonce, megla ali oblačno nebo, vedno hodim na postajo in domov mimo zgradbe, ob kateri raste košata breza. Že dolgo jo opazujem.

Spomladi, ko je poleg nje cvetela le magnolija in se je breza počasi odevala v zelenje, sem tudi jaz v sebi čutila pomlad, pomlad, ki me je navdajala z željo, da se seznanim s teboj bolj, kot samo s prijateljem. Vrstili so se plesi in spoznanje, da si tisti, ki si ga želim.

Še vedno sem opazovala brezo. Bila je lepo zelena, ko sva bila prvič skupaj. Tudi jaz sem se stisnila k tebi, kot breza ob hišo, kadar divja nevihta. Bil si nežen in razumen. Vedno, kadar sem se ti zagledala v oči, si zamižal, nisi želel, da ti gledam v tvoje modre oči. Morda si se bal, da bi v njih razbrala le trenutno zadovoljstvo, ker si česa lepšega in globljega nisi želel. Nisi želel, da bi se med nama razvila velika in lepa ljubezen. Morda si čutil do mene le poželenje. Ostala sem negotova, kakor breza v nevihti, ki ne ve, če se ji bo strela izogni-

la. Še sva se sestajala. Bodril si me in mi vlival moči, ko mi je šlo v šoli slabo. Učila sem se z mislijo nate in učenje izkoriščala za sestanke s teboj. Prvi si bil, ki sem mu povedala, da bom imela popravne izpite. Z lepo besedo si me potolažil in v tvojem objemu sem pozabila na vse. Ljubila sem te in to mi je bilo glavno.

Tudi v tistem vročem popoldnevu, ko si hotel, da se ti vdam, bi to storila brez odlašanja, če se ne bi bala posledic. Takrat si mi rekel le, da si jezen in si odšel. Razočarana nad svojo veliko ljubeznijo sem se vrnila na obrežje Save. Ves teden sem bila doma in sem te videla šele v četrtek pred kinom. Ko si me zagledal, si prišel k meni in se mi oprostil, ker si bil grob z menoj. Vedel si, da sem ti oprostila. Sredi predstave sva odšla ven in se počasi napotila proti majhnemu gozdičku za vasjo. Spet sem bila srečna. Bila sva sama, srečna. Brez pomisleka sem se ti vdala in ob tebi prvič zajokala. Spet si me znal potolažiti in pomiriti. Tesno objeta sva odšla domov. Čutila sem, da veš, kaj si mi storil ....

Naslednji dan sem bila v mestu. Ko sem šla domov, si me na cesti dohitel, prijel čez ramo in odšel z menoj. Nikoli nisi tega storil sredi popoldneva. Tvoje prve besede so bile:"Te še boli? Je bilo hudo?" Začutila sem, da si samo moj Viki in v nemoči sem ti le pokimala. Bila sem srečna in razumel si me. Razšla sva se z nežnim poljubom.

Ob Savi sva uživala brezskrbne dneve počitnic. Včasih sva se v objemu predajala sončnim žarkom. Nagajala sva si z raznimi domislicami in v sončnem zahodu z roko v roki odhajala domov. Kadar pa si bil slabe volje, popoldneva nisva preživela skupaj. Takih dni je bilo vedno več in tako so se vrstili majhni prepirčki, iz katerih sva oba odhajala kot zmagovalca in poraženca hkrati.

Počitnice so se bližale h koncu in začela se je šola. Takrat sva bila še fant in dekle, vendar sem vedno bolj čutila, da se mi oddaljuješ. Spet sva se sprla in spoprijateljila. Nič več nisi bil tak, kot poleti. Bolj redko sva se sestajala, dokler nisi začel "pozabljati" in te ni bilo več. Nisem te našla samega, da bi se pogovorila s teboj.

Končalo se je poletje in drevesa so dobivala barvo, lepo rjavo, v vseh odtenkih. Tako, kot so odpadali prvi rumeni listi breze, tako si me začel zapuščati ti. Počasi je odpadalo vedno več listov in prav tako si me začel zapuščati ti. Tako kot so se spreminjali listi, tako sem se spreminjala tudi jaz. Postala sem zaprta vase. V sebi pa sem še vedno čutila ljubezen kot prej, še močnejšo in iskrenejšo.

Zdaj je čas že sredi jeseni. Breza je vsa orumenela in le listi na vršičku so ostali zeleni. Vedno me spominjajo nate. Tako, kot se oni borijo z zadnjimi močmi, da bi se ohranili živi in zeleni, tako se v meni bori obup in ljubezen. Tako, kot bodo odpadli zadnji rumeni listi, tako bom morala tudi jaz pozabiti, pozabiti nekdanjo lepo ljubezen in moč, ki si mi jo dajal. Naredila bom to! Nihče ne bo vedel, da sem postala bolj resna in nezaupna. Na pogled bom ostala prav tako krotka, divja, polna mladosti in radosti. Poskušala te bom pozabiti in morda bom spomladi, ko bo breza spet ozelenela, našla novo, lepšo ljubezen, ki pa ne bo nikoli taka, kot je bila do tebe, nikoli tako globoka in lepa mladostna ljubezen!

(Krotka)

MOJI PRIJATELJI IN PRIJATELJICE

Pozno popoldne je, ko se vračam iz mesta. Takoj, ko stopim iz avtobusa, zagledam našo klapo, ki vedno podpira stebre zadružnega doma.

"O, kako smo lepi," me prvi ogovori Miha. V odgovor mu naredim lepo manekensko pozo v svojem novem midi plašču.

"O, srček, zdravo!" me v duetu pozdravita Jani in Janez.

"Ljubi, zdravo!" mu z narejeno nežnostjo vrnem pozdrav.

"A takole ti mene varaš? Zdaj je že Jani tvoj ljubi!" mi užaljeno reče Toni.

"Srček, saj te imam še zmerom rada, samo če mi daš eno cigareto." Se prislinim k njemu.

"Kaj pa mi boš dala zanjo?"

"Drugič en dolg, dolg, dolg in še daljši poljub!" Pri tem se oglasi neka mlečnozoba sedmošolka: "Od kdaj pa ti kadiš?"

"To pa je moja stvar in ti svoje mame ne boš spraševala, od kdaj kadi, si razumela, hčerkica?"

"Smrklja, bodi tiho, mama sem ti lahko!" me zavrne mala.

Pogovor se je obrnil na mladinski klub in kmalu smo zaradi tega drug drugega pošiljali "nekam". Po polurnem klepetu sem rekla, da grem domov. Spet se je oglasil Miha: "Ljubica, grem lahko s tabo?"

"Hvala! Bom šla sama. Ko te bom potrebovala, ti bom pa povedala, srček!"

"Bom šel pa jaz!" se je oglasil Ivanček. "Skupaj greva na naš konec!"

Primem se ga pod roko in odideva.

(NIKA)

LIST

Večer je. Obstanem pred cestno svetilko, sklonim se in poberem list. Zanimiv list: kakor človeška roka, prepredena z žilami. Nasmehnem se; če hočeš, list, ti bom prerokovala: "Tvoje črte so sorodne mojim. Nekoč si se rodil (tako pričnemo vsi) in prepričan si bil, da sije sonce zate, da bijejo ure v zvonikih zate, da brije veter samo zate. Rasel si ob cesti in jo požiral z očmi. Zdelo se ti je, da ti je določena posebna, nenavadna usoda. Hotel si odplavati z vetrom, toda nisi mogel, bil si prikovan (tako smo prikovani vsi). V srcu pa ti je žarela luč. Zaradi nje si živel in jokal, cesta pod teboj pa je bila prašna in na njej so se odigravali surovi in žalostni prizori. Ti, ki so hodili pod teboj, naj bi bili ljudje. Zaradi njih si rasel, njih srca naj bi veselil.

Pa kaj naj ti pravim dalje o tvoji usodi? Sam veš, kako je s teboj, vsi vemo, kako se take usode končajo. Ko te tako ogledujem na svoji dlani, moram priznati, da si lep list, lep v umiranju. Kako si moral biti šele lep sredi življenja. Ponesem te domov. Čemu ne bi umrl spodobno in v samoti."

Nesem ga s seboj in ga dam v vazo. "Še nekaj dni boš živel v turobnih, jesenskih barvah, potem te bo zvilo in se

boš posušil," mu pravim in grem spat.

Spala sem dlje kot ponavadi. Ko stopim v kuhinjo, opazim, da so v vazi umetne rože iz polivinila - lista ni bilo več. Od mame zvem, da ga je vrgla na smetišče. - "Zakaj naj bi bil list v vazi, res smešno!"

Pogledala sem umetne rože, ki so bile osladno rdeče. Obrnila sem se in se vrnila v sobo. Bilo mi je čudno, čudno tesno.

List je umiral na smetišču.

(Kokot Božena)

NA NAPAKAH SE UČIMO

Ogromno se je nabralo neobjavljenih prispevkov. Ob prebiranju vaših prispevkov se mi je zdelo, da hočete nekateri pisati samo zato, ker je to pač moderno in ne zato, ker bi s tem hoteli nekaj povedati. Glavna tema vaših prispevkov je ljubezen. Toda način izpovedovanja je preveč sentimentalen, nepristen in nehote poraja dvom. Res me zanima, ali vaše srce in oči vidijo in čutijo le ljubezen. Poglejte malo okrog sebe, spoznavajte ljudi, proučujte njihove značaje, mišljenja, delo, težave in pišite tudi o tem.

Hotela sem vas opozoriti le na nekaj napak v vsebini, kar pa zadeva obliko, pa se potrudite, da vam bo beseda tekla čim bolj gladko. Vsak svoj sestavek raje dvakrat preglejte, kot pa da bi bili zadovoljni že z osnutkom.

Dragi mladi ustvarjalci! Ali res nič ne berete moderne literature? Mislim, da bi se še neuki človek, ki v literaturi ni preveč doma, zgražal nad vašimi prispevki. Prosim vas, <u>glejte svet, opazujte ljudi, naravo, življenje!</u>

GLAS IZ TEME (apple) Veljalo je pravilo, da je pesnik v svojih pesmih izražal samega sebe. Se ti zdi, da bi to veljalo tudi zate? Občutek imam, da je pesem nastala v hipu, ob trenutnem navdihu in da je niti nisi poskušal(a) popraviti in izpiliti. Tvoja ljubezen naj bi izražala željno pričakovanega dragega, toda uspelo ti je napisati le nekaj puhlih, vsakdanjih fraz, ki pa so brez večjega pomena. Če bi tvoja pesem nastala iz resničnega doživetja, bi učinkovala povsem drugače.

NJEJ (Romeo II.č) Ko sem prebrala tvojo pesem, sem se morala nasmejati. Izmed vseh sestavkov, ki prihajajo na naše uredništvo, se mi je zdel tvoj najbolj čustveno neresničen, vsiljen in pretirano sentimentalen. Dragi Romeo, svetujem ti, da se že enkrat zbudiš! Daj, poglej svet z realne plati! Ko boš skupaj s svojim dekletom, jo poskušaj opazovati. Pa tudi sebe in življenje okrog vaju. Prepričana sem, da bodo potem tvoji prispevki čisto drugačni. Kar pa zadeva obliko : prenehaj z uporabo medmeta "oh". Tudi besede lahko nizaš v bolj tekočem jeziku.

LEPO JE LJUBITI IN BITI LJUBLJEN (Teddy) Draga moja Teddy, tebi ne morem reči nič drugega kot Romeu. Svetujem pa ti, da pustiš osladne in solzave besede, ki govorijo o ljubezni. Izzvenijo smešno in neresnično. Ljubezni poglej v oči. Pomisli pa tudi na to, da ne živimo več v dobi, ko sta se zaljubljenca sprehajala med drhtečimi rožami ob jezeru, po katerem so plavali beli labodi .....

SREČANJE (Nina 1.č) Tvoj sestavek stoji že na bolj trdnih tleh, čeprav je v bistvu romantična ljubezenska zgodbica, ki ne bi našla prostora niti v poplavi "plaže" v kioskih. Poleg tega pa tudi spis sam ne deluje kot celota. Beseda ti ne teče gladko in to je, kar zadeva obliko, največja napaka.

NESREČNA LJUBEZEN MLADE DEKLICE (xy) Ubogi fant, ki je toliko časa trpel ob takem dekletu!

INTERVJU S KLOTILDICO ŠPEHEK (Anica) Svetujem ti, da se lotiš resnega intervjuja, ki bo zanimiv tudi za zrele bralce, ne pa za otroški vrtec! Intervjuvaj naprimer katerega izmed naših modernih pesnikov oz. pisateljev. Poskusi!

VIETNAMKA (Mully) Malo še preštudiraj rimo, poskusi kaj novega in pošlji.

VRTINEC ŽIVLJENJA (Nisa) Tvoj stil je sicer dober, toda preveč

VIETNAMKA (Mully) Malo še preštudiraj rimo, poskusi kaj novega in pošlji.

VRTINEC ŽIVLJENJA (Nisa) Tvoj stil je sicer dober, toda preveč

napiši za začetek kaj kratkega.

uspeti.

nezrelo, ponesrečen poskus

DEKLETA
ljubezenskih zgodbic: solzavo,
novejši literaturi. Morda ti to

aš še malo čudne pojme. Preveč

ne obupaj. Poskusi znova, morda
Glej življenje in piši. Mora ti

O KOŠARKAŠIH (Zagorčan) Še zelo
rimanja.

HODIL PO ZEMLJI SEM NAŠI (Pavla
PRIPOVED ŽALOSTNEGA SLOVENSKEGA
Preveč pišeš v stilu Anteninih
puhlo in neresnično. Ozri se po
bolje uspe.

SPOZNANJE (Milly) O ljubezni im
solzavo - sentimentalno.

SIROTA (Gruši - Vočka) Brez smisla!

LE MILIJON NAS JE BILO (Rosemary) O, lahko noč! Svetujem ti, da se raje posvetiš prozi, ker ti lirika ne leži preveč.

NESREČNA LJUBEZEN (xy) Svoj stil še malo izpili! Pozabi na razočaranje in nam raje piši o čem drugem, drugače boš postal ljubezni preveč sit!

ZADNJI POGLED, ISKRE, MOJE MISLI Te tvoje pesmi so zanič, tako vsebinsko kot oblikovno. Zadnje besede v vrstici poskušaš rimati, pa ti to v nobenem primeru ne uspe. Poglej samo besedici pot in krasot, pa boš videla, da se besedi ne moreta rimati, kljub navidezno enaki končnici, ker sta o-ja različno dolga. Svetujem ti, da se malo ozreš po novejši literaturi, morda ti bo ta kaj bolj ležala.

KAKO SE SPOMINJAM CICIBANA (Marjeta) Tvoj prvi prispevek je dober, vendar še ni zrel za objavo, kajti še vse preveč se čuti v njem duh po tipičnih osnovnošolskih nalogah. Kot začetnici ti svetujem, da si poiščeš knjige, ki ti najbolj "ležijo" in se ob njih uči in pri tem čimmanj posnemaj.

PESEM (Milly) Preveč časa zamujaš, ko iščeš rime. Ne uspejo ti! Tudi vsebina je zelo nejasna, pesmi so preveč razvlečene. Poskusi z moderno obliko, mogoče bo šlo?!

POSLEDNJI IZLET (Metka) Tvoj sestavek je zelo sentimentalen in se človek mora nehote nasmehniti tam, kjer bi moralo biti najbolj tragično. Svetujem ti, da raje piši o dogodkih, ki jih doživljaš vsak dan. Kakšni so tvoji pogledi na svet, ljudi, kaj bi rada spremenila. Snovi, ki je zanimiva , je dovolj, se ti ne zdi?

BERAČI (Andrej) Rime v tvoji pesmi niso ravno najbolj uspešne (mlad - tisočkrat), pa tudi ideja pesmi, čeprav bi bila lahko zelo aktualna, pa je precej "beraško" predstavljena.

PRIJATELJSTVO (LI) Malce preveč frazarjenja, se ti ne zdi?

BODIMO BRATJE (Rozemary) Preveč moraliziraš in pesem dobi nehote okus po pridiganju.

USPAVANKA (Andrej) Dobro si si nas privoščil, dragi Andrej. Vidim, da ti je ..... zelo všeč. Kljub temu pa upam, da si nas hotel samo preskusiti, če kaj poznamo slovensko liriko, kajne?

ČAST, KOMUR ČAST

Angleže nam - kar ljudje pomnijo - postavljajo za vzor, med drugim tudi za vzor ljubiteljev živali in to zmotno dokazujejo z nekimi smešnimi statistikami. Na Angleškem, pravijo, pride na človeka poprečno osemindvajset celih in ena sedmina devetindvajsete mačke. Lepo prosim, le kdo je še videl čepeti pred mišjo luknjo sedmino mačke? Sploh pa je ta teorija iz trte izvita in je zadnji čas, da nepoučenemu svetu enkrat za vselej pokažemo, da smo svetovni rekorderji v ljubezni do živali - Slovenci.

Začnimo kar z mačkami, ko smo že ravno pri njih. Da bi statistično dokazala našo premoč nad Angleži, sem oni dan, mislim, da je bilo ravno po pustu, hodila po mestu in ljudi spraševala, če imajo te živali pri hiši. Verjeli ali ne: skoraj vsakdo mi je povedal, da ima mačka in že na obrazu se mu je poznalo, da govori čisto resnico.

Za pse sem spraševala nekaj dni kasneje, proti koncu meseca in mnogo ljudi mi je priznalo, da so na psu, kar se sicer grdo sliši in bi društvo za zaščito živali tu lahko kaj ukrenilo, a mene pravzaprav briga le gola statistika. Sicer pa so se ljudje med tem že itak poboljšali: po prvem sem zvedela, da so zdajže vsi na konju.

Na svojih statističnih pohodih sem presenečena ugotovila, da imajo naši ljudje po stanovanjih za čuda veliko opic. Ko sem namreč spraševala, denimo moža, kje je cenjena soproga, ali pa ženo, kje je spoštovani soprog, mi je marsikdo odgovoril: "Oh, kje? Spet afne gunca!"

Anketirani otroci so se mi pritoževali, da morajo s kurami spat, kar je s plati stanovanjskega vprašanja žalostno, a s strani razvoja kokošjereje zelo razveseljivo. Potem sem zvedela, da je marsikatera Slovenka vzela kar osla za moža, prenekateri Slovenec pa gos za ženo. Malce čudno, a sodobna seksologija menda tudi take reči čisto zadovoljivo razlaga.

Neka učiteljica je potožila, da uči sama teleta, njeni učenci pa so mi rekli, da jim predava neka stara koza.

Šoferji so me spomnili, da ni Indija nič proti slovenski

deželi, kajti tam so na cesti le krave, pri nas pa še brez števila kozlov, bikov, slonov, prascev in ovac.

Celo do divje živali kaže Slovenec nenavadno globoko spoštovanje in nežno skrb. Poznam ljudi, ki bi bili koj ob službo, če ne bi z volkovi tulili. Poznam take, ki gredo urha klicat, kadar se ga napijejo. Poznala pa sem tudi take, ki so šli rakom žvižgat.

Pa še zadnji adut: nihče ne more zanikati, da se Slovenec ne uči od živali in da je umno ne posnema. Pred šefi in vsemi nadrejenimi molčimo kot ribe, na podrejene pa se deremo kot srake, na sejah in sestankih spimo kot medvedi, doma se petelinimo, če pa nam kdo zunaj stopi na rep, cvilimo kot miši ..

RAZHOD

Ljubila sem ga,
on je ljubil mene
Povabil me je,
privolila sem mu
Naredila sem greh,
tudi on je grešil.
Moj greh je ostal,
o njegovem ni sledu.

(Neda)

DOM

Ste videli dom,
brez sten,
brez tal,
brez strehe,
ima le vrata
da, velika vrata,
da skoznje nekdo pride,
in odide.

Toda tisti,
ki v tem domu živi,
trpi,
zaradi tesnega dneva,
zaradi hladne noči,
zaradi plohe življenja
brezupnih dni.
Postavil bom nov dom
in stene
in tla
in streho.
Le vrata, vrata bom zazidal
s kitajskim zidom,
da nihče ne bo vanj prišel,
ne odšel.
Na strop bom sonce pripel,
da se bom grel,
in bom vesel,
da imam dom,
ki ima stene
in tla
in streho
brez vrat.
In nihče ne bo vanj prišel,
da bi nekoč lahko odšel.

(Fidler Peter)

CERKEV IN JAZ

Hodim v cerkev. Saj vem. Rekli boste:"Glej jo, hinavko! Bodoča pedagoginja, pa verjame v Boga." Nikar se ne vznemirjajte. Takoj vam razložim.

Moja stara mama z vsako drugo besedo pove, da je Bog vsemogočen in bo že dobrim poplačal za njihovo dobroto (o slabih rajši niti ne govori, ker svojega opravljanja za vsakim oglom gotovo ne šteje med dobra dela). Ob takih priložnostih ji začnem pripovedovati o Leninu in dobrem delu

komunistov ter prav resno izjavim, da bom kmalu stopila v KP. Stara mama tako zavije oči, da se prav res zbojim za njen vid in jo pomirim z izjavo, da grem v cerkev - delat pokoro za svoje grehe. Res grem.

Spravim se v eno praznih klopi, si prav nekrščansko podprem brado in se zagledam v kakšnega angelčka, ki nemoralno razkazuje svoj goli trebušček. Dobre volje razmišljam, kje je Marija ukradla Jezusa, če ga že ni rodila? Odgovora nikoli ne najdem. Seveda se tako "svobodno" obnašam samo v primeru, da je v sveti ladji le nekaj tercialk, ki me sploh ne opazijo. V nasprotnem primeru pobožno sklenem roke, se zazrem v najbližjo sveto podobo in razglabljam: Francelj me je zapustil, mami me ne pusti v kino, ker igra film "Popolni zakon", v matematiki imam porazne ocene. Ne, tako ne gre več naprej."Še malo razmišljam, potem zaprem oči in neslišno spregovorim:"Hodila bom z Borutom, v kino bom šla na skrivaj, matematiko pa poskušala popraviti." Tako je moje "molitve" konec. Odidem skozi najbližji izhod, misleč: Ja, cerkev je prav koristna reč. V miru njenega ~~za~~ zavetišča lahko rešim vse probleme.

(LI)

ZNANOST V SLUŽBI ČLOVEKA

Človeštvo si je vedno želelo lepše življenje. Ljudje so upali, da se bo njihovim otrokom godilo boljše, kot njim. Za napredek sta si prizadevala znanost in medicina. Če danes pogledamo, kaj sta storili, lahko ugotovimo, da zelo veliko reči, o katerih naši dedje še sanjali niso. Toda, ali so naši dedje sanjali o atomskem orožju, o eksplozivih, ki lahko uničijo svet? Ne, ampak tudi to je del napredka, tisti del, ki žene človeštvo v pogubo, tisti del, brez katerega bi bilo človeštvo srečno.

Z odkritjem mikroskopa se je človek vtihotapil v nemi svet mikroskopskih bitij in elektronov. Znanost se je razvijala in hitela naprej, skoraj bolj kot človekova miselnost, in ni čudno, da bomo postali njeni sužnji. Človek je stopil na Luno,

našel je nov prostor, kjer se bo mogoče nekoč lahko odvijalo življenje. V zimski noči, ko smo si vsi želeli srečno novo leto, je Luno obletavala raketa. Mnogi so pomislili, kakšna odkritja nam bo prinesla, koliko je stala in koliko ljudi bi lahko bilo sitih, če te rakete ne bi bilo. Da, ljudje bi bili siti, tako pa sedaj umirajo od lakote in bolezni. To je sramota, to je črna stran naprednega dvajsetega stoletja. Naša usta so polna vljudnih besed, besed o solidarnosti, pomoči, enakopravnosti, toda v notranjosti smo še vedno egoisti, rasisti in slabiči. Medicina je odkrila reči, ki zmanjšujejo bolečine. Takrat so rekli, da se bo dalo v bodoče vse opraviti brez bolečin. Pogledamo lahko samo v Vietnam in videli bomo gorje, ki ga ne bi bilo treba.

Bojim se prihodnosti, ker slutim, da znanost ne bo služila človeku samo v boju za lepše življenje, ampak bo kriva mnogih nesreč. Kako lepo bi bilo, ko bi se vsi trudili za to, da nam življenje olepšajo, ne pa onesrečijo ali celo prekinejo. Ali bo to kdaj?

(Jožica IIIc)

GROB, KI TE ZAGRINJA

Klečim ob tvojem grobu. S prsti se dotikam prsti, ki te pregrinja. S solzami močim tla, da bi iz njih rasle najlepše rože.

"Ti je toplo, dragi? Grob, ki te zagrinja, je tako mrk. Si žalosten? Poglej, svet te ni maral več. Ta grob te je pa sprejel. Zato ga sovražim in ljubim hkrati. Iz njega seva tvoja ljubezen, spomin na zadnji večer, ki sva ga preživela skupaj. Prišel si. Nežno si me objel, kot ob vsakem srečanju. V roko si mi stisnil droben svet marjetice: "Naj varuje najino ljubezen!" Stopala sva drug ob drugem. Pripovedoval si mi o ljubezni med narodi, naučil si me ljubiti živo in mrtvo, podleža in hudodelca ..... Bil si preveč čist, da bi ju obsojal. Bila sva skupaj dlje, kot ponavadi. Nisva se mogla ločiti. Ali sva slutila, kaj se bo zgodilo? Enajst. Poljubil si me narahlo na čelo. Obrnil si se in skočil na cesto.

Zaslišala sem le krik, šum motorja in cvileče gume. Bil je tvoj krik. Tvoj .... zavpila sem in skočila k tebi. Prijela sem tvoje razmesarjene roke in glavo. Rotila sem te: "Dragi, zbudi se! Živi zame, ker me ljubiš. Ljubim te! Zbudi se, prosim..!"

"Ti, ti si! Hitro ..... kako hitro .... se bliža!"

"Kdo, kdo?"

"Temna luč. Žari s črnim plamenom. Saj to .. to je.. smrt ...."

"Ne, ne dragi, ne!" sem vpila

"Temna....temna luč. Ne čutim več.... Poslušaj!" Tvoj glas je zamrl. Zopet si odprl oči: "Vzljubi drugega, vreden ..... vredna ga boš!"

"Ne, ne! Ne, dragi! Ne, ne!" sem kričala. Nisi me več slišal. Glava ti je omahnila nazaj, kri je vrela iz tebe. Držala sem te v naročju in moje solze so se mešale s tvojo krvjo.

Grob zakriva tvojo kri, tvoje ustnice, ki so šepetale: "Vzljubi drugega ..." Grob me vabi. Vabi globoko vase, k tebi. Usoda, kaj si storila? Zakaj ga sedaj pokriva cvetiči grob? Grob je tih, mrk, žalosti te. Božam cvetice, ki rastejo na tem grobu, ki ti je odeja. Vsak dan bom pri tebi, dragi!

(Nisa)

NA KMETIH JE FLETNO

Iz sna me vrže pošasten glas. Planem pokonci in zmedeno gledam okrog sebe. Prvi hip se ne zavem, kje sem, potem pa se spomnim, da sem na počitnicah pri teti na Gorenjskem. Sinoči sem se pozno pripeljal z vlakom in teta še ni imela pripravljene sobe zame. Iz zadrege sem jo rešil tako, da sem odšel spat na seno. Sedaj pa me zbudi ta pošasten hrup nekje v bližini. Napeto prisluhnem. Jutro je že, skozi špranje sili dnevna svetloba, sonce je komaj vstalo izza gora. Jutranjo tišino moti le petje ptic.

Nenadoma se spet začuje pošastno rjovenje, da se strese skedenj. In še enkrat. Prav razločno slišim: Mumumev ..... Glas prihaja nekje iz globine. Napeto razmišljam, kaj naj bi to bilo. Tovornjak ni, avtobus še manj. Vlak bo. Ampak vlak nima takega glasu in ne vozi po mestnem središču. Tedaj se spomnim: "Hudiča, saj nisem v mestu, na kmetih sem". In to ni vlak, ampak krava.

Počasi zlezem iz dišečega sena in odidem proti hiši. Spotoma še vedno mrmram: "Prekleta krava....."

Na pragu srečam teto z veliko leseno posodo.

"Dobro jutro", me pozdravi. "Že tako zgodaj na nogah?"

"Ja", čemerno odgovorim in pristavim:

"Kam pa vlečete ta čeber?"

Teta se zasmeje: "To ni čeber, golida za mleko je. Krave grem molst."

"Aha" zamrmram "to je pa zanimivo. Grem lahko z vami?"

"Seveda. Najbrž še krave ne poznaš, kaj šele, da bi videl, kako se molze."

Medtem sva prišla do hleva, nad katerim je bil senik. Teta je odsunila velik lesen zapah in vstopila sva. V hlevu je bilo mračno in živina se je obrnila k vratom, od koder je prodirala čemerna jutranja svetloba. Z velikimi, neumnimi očmi so živali buljile v naju, pri tem pa so počasi odpirale in zapirale svoje gobce.

"Aha, prežvekujejo", je komentirala to gibanje čeljusti moja teta. Izraza nisem razumel, vendar sem iz previdnosti molčal, da ne bi bil videti kot neumen mestni zelenec. Med tem je teta k prvi živali podstavila nizek lesen stolček, sedla nanj, podstavila golido kravi pod trebuh in rekla: "Vidiš, to je krava in takole se molze."

Prijela je za izrastke na kravjem trebuhu in pričela enakomerno vleči zanje. Iz njih so privreli tanki curki mleka in padali v posodo. Enolično šumenje mleka me je pričelo dolgočasiti in razgledal sem se po hlevu. V kotu je stala velika krava, nekoliko drugačne postave kot ostale živali. Imela je tudi lepe, zakrivljene roge. Stopil sem bliže k živali, ki je potuhnjeno gledala moje početje. Pobožal sem jo

po resastem hrbtu, da bi se ji prikupil. Izraz v njenih očeh se ni spremenil. Vendar nisem hotel odnehati. Stopil sem h koritu, ki je stal pred živaljo. V njem sem opazil nekaj sena. Zagrabil sem ga in ga ponudil živali. Ta je seno samo povohala. To me je razjezilo. Porinil sem seno živali v gobec in zarobantil: "Na hudič, žri, žri, sicer te ....."

Nisem izgovoril do konca, kajti teta je predirljivo zakričala: "Beži, to je bik!" in planila k meni.

Njeno pojasnilo, da žival ni krava, ampak bik, je bilo že prepozno, kajti beštija me je s svojimi lepimi rogovi pritisnila k steni, da mi je takoj pošla vsa sapa. Kričal sem, brcal in preklinjal v vseh svetovnih jezikih, toda to ni nič pomagalo, le bik je še bolj pritisnil in me vročekrvno gledal s svojimi velikimi, krvavo podplutimi očmi.

Teta je zdrvela iz hleva in zaslišal sem njeno kričanje: "Janez, brž pridi domov, Andreja je bik pritisnil."

Janez je res pritekel, z njim pa še pol vasi, ki jo je privabilo tetino tuljenje. Janez se je prerinil v kot in začel mlatiti z debelim kolom po črni pošasti. Ta pa me ni spustila, le z zadnjimi nogami je brcnila nazaj in Janez se je znašel na tleh. Med preklinjanjem se je pobral in rekel:

"Takole ga ne bomo ugnali. Treba bo storiti kaj drugega."

"Samo kaj?" sem izstisnil jaz. Čedalje bolj sem hropel, pohajala mi je sapa.

Tedaj se je izkazal zdravi kmečki razum, kajti iz množice so predlogi kar deževali.

"Kravo priženite. Bik bo planil nanjo in fant bo prost!"

"Vrv mu privežite na noge in ga potegnite nazaj."

"Psa naščuvajte na bika."

" S cigaretnim ogorkom ga speci pod repom."

Zadnji predlog je bil vsem všeč. Biku se je previdno približal mlad fant, mu potisnil cigareto pod rep in bliskovito odskočil. Bik je zarjul in začel brcati okrog sebe. Pri tem je odmaknil glavo in bil sem prost. Skočil sem iz ograde, pri tem pa sem se spotaknil in telebnil v lužo gnojnice. Ta je brizgnila na vse strani in poškropila vaščane. Zaslišal sem smeh, pa tudi kletvice tistih, ki so bili deležni neobičajne kopeli. Duševno

in telesno popolnoma uničenega so me odnesli v hišo, kjer sem se skopal in preoblekel. Zaradi te nezgode se mi je zdelo najpametneje, da grem spat.

Prespal sem vse popoldne in se zbudil šele zvečer. Bolele so me vse kosti in zato sem bil razdražen do skrajnosti. Ob takih trenutkih pride na dan vsa moja malomeščanska "frajerska" narava, ki tudi tokrat ni zatajila. Stopil sem na kuhinjski prag in svečano zatulil: "Krucifiks, kje je televizor. Nocoj so na vrsti Nesrečniki. Kaj hudiča buljite vame. Ali je to socialistični humanizem, da nimaš niti najosnovnejših življenskih potrebščin. To je primer tipične vaške mentalitete, psihične nerazvitosti in malomeščanske nemoralnosti! Krucifiks, živel Stalin!"

Stare ženice, ki so se zbrale na klepet, so me prestrašeno gledale, teta pa je plašno rekla: "Ježešmarija, kaj pa razgrajaš, smo pač na kmetih. Po slovensko govori."

Nesrečnikov nisem hotel zamuditi, zato sem zbasal stvari v kovček in se poslovil. Za sabo pa sem zaslišal vzdih: "Ja, ja, ta mladina!"

(Andrej)

ZVESTOBA DO GROBA

Pred mnogimi leti je mlada žena Zofija rotila svojega sina, naj mu nikar ne pade na pamet kaj tako podlega, kar ji je storil njegov nezakonski oče. Da takrat je bilo vse lepo, videla sta gradove v oblakih; življenjsko pot pa posuto s cvetjem.

Bil je maj; cvetje je dehtelo, iz zemlje je vel dih pomladi. Travniki so v zahajajočem soncu vabili v svoje naročje.... Ljubezen je cvetela, pomlad umirala. Nekoč, v nekem poletnem večeru, sta se zaljubljenca zopet "kljunčkala". Zofiji se je tedaj zdel primeren trenutek in zaupala je svojemu Karlu prijetno novost. Toda učinek ni bil razveseljiv. Karel je najprej pobledel, nato pa mu je vsa kri udarila v glavo. Razvil se je razgiban dialog. Zofija je še ves mesec klela moški svet, nato pa se je morala pomiriti z usodo. Preteklo je nekaj mesecev in Karel je moral plačevati za ljubkega sinčka Janezka, Zofija pa je Janezku že v rani mladosti začela zbijati vse fantovske pomisleke

iz glave. Janezek se je razvil v postavnega mladeniča, ženski svet je norel za njim. V njem je bilo zelo veliko očetove vroče krvi in naš Janez je menjal dekleta hitreje kakor kravate. "Navada je železna srajca!" pravimo Slovenci. On se te navade ni mogel znebiti, postal je poznan obletovalec ženskih kril. Kolo sreče se je obrnilo in pod vplivom okoliščin je Janez postal mož, teden pozneje pa še oče srčkane deklice ("Hvala bogu, bo vsaj konec moške nadloge!" je dejala babica Zofija). Kmalu se je naveličal svoje žene, pogledal je malo čez plot. Silno pogosto je moral na službena potovanja, na konference itd. Pri vsem tem dvoumenm početju ga je podpirala mamica Zofka (čudno, kaj?).

Vmes je posegla neutrudna roka usode. Janez se je nekega romantičnega večera znašel v bolnici, ker ga je v gozdu ugriznil gad. (Sestanki v naravi). Ženi je padla še najtanjša mrenica z oči. Zofijinim grožnjam se je upravičeno smejala:" Če Janez lahko, zakaj pa še jaz ne bi pogledala za vrlimi Kranjci. Saj Janez nima zlate zadnjice!"

Po neštetih pretepih v Janezovem družinskem krogu je še sodnik obupal in ločitev je bila tu.

Janez se je zopet poročil, tokrat s sebi enako, ki mu je položila težko roko na ramo, uvidel je, da je slabo naletel in se spremenil v čisto navadno copato z rastočim trebuhom. Ni mu bilo usojeno uživati sreče ob svoji novi življenjski družici, kajti sveti Peter se ga je usmilil in mu milostno odklenil vrata v vice.

Da, Janez ni pil ne Potentile, ne moške vode, pa je bil vseeno zavidanja vreden borec za naravni prirastek naše lepe domovine.

(Janez)

PRODANA LJUBEZEN

Imel si dolge, črne lase
in tvoj obraz je bil koščen - z
velikimi črnimi očmi.
Gledal si me, ko sem stala na mostu,
vztrepetalo mi je srce -
bala sem se te .....
Toda tvoje črne oči ....
Privlačile so me .....
Približal si se mi
in mi del roko okrog vratu.
Greva? mi rečeš in me
stisneš k sebi.
In jaz grem s teboj,
čeprav te ne poznam ....
potem me poljubiš
in počasi zdrsneva na tla .....
Ko si odšel, me nisi pogledal.
Brez besed.
Niti tega mi nisi rekel, da
sem bila dobra.
A jaz ležim in gledam v zrak.
V skrčeni pesti tiščim denar ....

(Katka)

SPOMINJAM SE

Še se spominjam,
tebe in tvojega obraza,
spominjam se blagega nasmeha
krog tvojih ust.
Spominjam se dne,
ko prevzel si moje srce.
Zidala gradove sva v oblakih,
kopičil si obljubo na obljubo.
V objemu tvojem bila sem presrečna.

Presrečna do tistega usodnega dne.
Spoznala sem tvojo drugo stran,
stran, ki si do tedaj jo spretno prikrival.
Odšel si - pustil me samo,
da kakor brez glave tavam okrog,
in ne vem, kje naj se ustavim.
V moje ubogo srce si pritisnil pečat,
ki še danes me žge.

Spominjam se tebe in tvojega obraza,
spominjam se blagega nasmeha krog tvojih ust.
Spominjam se dne,
ko prevzel si moje srce.

(Monia IIc)

DIJAKINJA IN PROFESOR

Ne nasmihaj se mi, ko upiraš vame svoje velike oči. Kaj ne veš, da bi te najraje zadavila, zavila tvoj lepi vrat? Ti moji pogledi ne povedo, kaj čutim?

Pravkar si me poleg drugih dveh sošolk določil, da bom naslednjo uro vprašana. Zakaj jima povzročaš strah, ko pa dobro veš, da boš k tabli poklical mene in celo uro, tudi če ne bom znala, me ne boš nehal gnjaviti!?

Ta svoj ostri črni pogled neusmiljeno upiraš vame. Zakaj? Nekoč sem ti rekla, da so mi všeč tvoje oči. Nisi pozabil. Nisi pozabil tiste domače zabave, niti prevelike količine alkohola, ki sva ga združeno zaužila. Takrat si bil samo eden izmed gostov, željnih zabave. Prezrla sva vezi, ki so naju družile zunaj prostora veselih - spregledala sva šolo.

Ne oblizuj si toliko ustnic, saj se ti ne sušijo tako hitro! Dovolj počasi govoriš.

Isti sendvič sva jedla. Vsak od enega konca in med smehom ga je kmalu zmanjkalo. Romantična rdeča luč v sobi je naredila tvoje goste rjave lase tako mikavne, da se nisem mogla upreti skušnjavi in zarila roke vanje. Škoda, ker me je neki glas opozoril na tvoj poklic in pretrgala sem razbur-

ljivi trenutek. Bil si presenečen, ko sem odločno vstala in zbežala. Še danes pomniš moj porogljivi nasmeh, kajne? Gotovo je bil ranjen tvoj ponos in sedaj mi tu v šoli, kjer ni prostora za privatne zadeve, ne daš miru. Vem, na glavi sem ti razbila kozarec. Žal mi je, toda ni šlo drugače. Bila je to moja edina samoobramba.

Sedaj, ko odhajaš iz razreda in ugotavljam, da še vedno nočeš razumeti, kako te zaničujem in obžalujem, da sem te sploh kdaj srečala izven teh pustih šolskih klopi, resnično ne vem, kaj naj si mislim o tebi.

Psihologija. Kada imam ta predmet, ampak danes ne bi bila rada vprašana. Preveč sem raztresena. Oh, nimam sreče! Profesorica me sprašuje, če me je kaj strah, pa ne morem odgovoriti. Še tistega obveznega, slepilnega nasmeha ni na mojih ustnicah.

Odgovarjam na vprašanja, pri tem pa upiram pogled skozi okno. Lepa je pomlad. Poglej no, v kotu nad oknom je pajčevina. Uboga muha. Le od kod se je vzela? Bo našla izhod ali pa bo požrešnemu pajku za večerjo. Neumnica. Brca, krili in se še bolj zapleta v mrežo. Pajčevina se trga. Še malo, pa bo svobodna, dokler je neprevidnost zopet ne pripelje v nevarnost. Tudi jaz sem muha, ki išče izhoda iz kdo ve kakšne nevarnosti. Ne bi se smela zaplesti z njim. Sedaj pa .... moram se boriti in zmagati. Nočem biti žrtev, nočem!

Pa vendarle. Morem kaj proti tebi? Močnejši si. Končno pa zakaj se toliko trudiš? Morda pa le ni to samo golo maščevanje? Če dobro premislim niti nisi tako slab človek. Imaš čudovite črne oči in očarljiv nasmeh. Tudi kitaro igraš, kot moj princ iz sanj..... "Halo efekt? To je ..... "

P.S. - za profesorje: zgodba je popolnoma izmišljena.

(Synias IVa)

PISMO LJUBEZNI

Dragi, imam dovolj časa, da mislim o tebi. Nemogoče te je pozabiti, zavreči vse upe, ki jih gojim do tebe. Ne dovolim vetru, da odnese vso mojo ljubezen.

Noro sem zaljubljena vate; želela bi te sovražiti, a to je nemogoče. Moje življenje je tako prazno brez tebe. Verjemi, mislim, da sem najnesrečnejši človek na svetu. Ti se zabavaš s svojimi prijatelji in ne veš, da se nekomu zaradi tebe trga srce. Ne misli, da je to fantazija! Ne - to so moja čustva.

Iz tvojega zagonetnega nasmeha poskušam razbrati tvoje misli. Kaj želiš, o čem misliš? Moje ustnice šepetajo ta vprašanja, moja duša te suženjsko spremlja in za to ne dobiva nobene nagrade. Ali me boš še dolgo mučil? Zdi se mi, da se ne boš nikoli prebudil! Vse moje kretnje izdajajo napor, da sprejmem ritem, ki ga ti sugeriraš. Naslanjam se na instinkt in domišljijo. Instinkt mi daje vero v bodočnost - domišljija mi daje tisto, kar ti brezdušno odklanjaš.

Mogoče imaš tajni sen, ki ti ne dovoli, da pogledaš okoli sebe in me opaziš? Prosim te, da mi pokloniš samo malo pozornosti, da se samo za trenutek otresem melanholije. Morda bodo tvoja odbijanja manj boleča, če bom videla resnici v oči?

V srcu nosim tvoj lik in niti za trenutek ne morem pozabiti tvojega obraza. Zakaj si moj nedokončani sen, moja nedorečena želja? Iz mene si napravil človeka, ki blodi brez smeri in ne ve za pristanišča. Tako bi želela v tvojih laseh splesti venec iz poljubov, ki ti jih poklanjam. Pridi, moje roke so polne zvezd, s katerimi te bom okitila.

Ne dovoli, da bodo pijane noči moji prijatelji! Ne riši jeseni in smrti v moji duši, ko vse živi in cvete! Ne pogazi stezic cvetja, ki jih gojim, ne pogasi zvezd, ki jih čuvam!

Sestavljam mozaik ljubezni in vanj polagam svoje življenje. Nekega dne bom položila k tvojim nogam, kot pred boga ljubezni, svoje srce. Moje ustnice bodo prosile usmiljenja in takrat me sprejmi, čeprav samo za trenutek, ki naj pretrga nit mojega trpljenja.

(Milena)

NAMIŠLJENI INTERVJU

Kot vesten sodelavec časopisa Naša družba, sem premišljeval, kam naj se še obrnem, da bi povprašal o razmerah in težavah, ki težijo današnjega človeka. Spomnil sem se tiste znane ustanove, ki je nisem še nikoli obiskal. Odločil sem se.

Po škripajočih stopnicah sem premišljeval, kakšno bo srečanje. Potrkam na vrata. - Nič. Potrkam še enkrat.

"Da?"

"Oprostite, ali je tu uprava Doma Anice Černejeve?"

"Da, želite prosim?"

"Sem od časopisa Naša družba. Rad bi izvedel, kakšne so razmere pri vas. Ali ste pripravljeni sodelovati v intervjuju?"

"Ja, veste, nimam preveč časa, moram še veliko ..... No, naj vam bo."

"Koliko gojenk pa imate?"

"Ja, veste, trenutno jih imamo okrog sto. Oprostite, natančno res ne vem. Veste, imamo toliko dela. Sedem vzgojiteljic nas je, direktorica, pet kuharic, štirje vratarji."

"Kakšna pa je oskrba gojenk v vašem domu?"

"Ja, veste, pri nas jim nudimo hrano, stanovanja, peremo jim posteljnino, dobro hrano imajo."

"Ali se vam ne zdi, da so to osnovni pogoji, ki jih mora nuditi vsak dom?"

"Ja, veste, vsaka vzgojiteljica skrbi za svoje gojenke. V oddelkih so učilnice, kjer imajo gojenke učne ure vsak dan od treh do šestih popoldne. Ponoči pa jih varujejo vratarji pred pouličnimi fanti. Ja, veste ..... Ampak oprostite, res nimam več časa. Z gojenkami moram sestaviti še ves jedilnik za naslednji teden. Skratka, polno je drobnih težav, vendar je v glavnem dom na visoki ravni. Veste, zelo skrbimo za naš ugled. Da ne boste slučajno kaj neprimernega napisali."

Malo mi je bilo nerodno. Zahvalil sem se in se poslovil. Ko sem se vračal, sem na stopnicah srečaj dve uslužbenki, ki sta se pravkar vračali iz trgovine. Srečal sem še nekaj deklet, ki so se navdušeno pogovarjale, da je vendar enkrat za večerjo sveži kruh. Pomislil sem, da je v domu res dobra oskrba, saj

imajo za večerjo svež kruh.
Taka je naša družba.

(Darja)

SAMOMORILKA

Jočem,
ko se spomnim slovesa
od tebe, življenje.

Jočem, ko slišim kletev ljudi,
ki živijo ...

Jočem,
ko se spajam z mrzlo,
a sladko prstjo.

Jočem,
ko se spomnim,
da bi lahko še živela ...

(Nisa)

POROČILA KROŽKOV

PROGRAM ŠŠD Gimnazije pedagoške smeri

1. ŠŠD GPS se bo udeležil tekmovanja ŠŠD za področje Ljubljane
2. Ekipe ŠŠD se bodo udeležile srednješolskega področnega tekmovanja za področje Ljubljane

KOŠARKA	M	Ž
ROKOMET	M	Ž
ODBOJKA	-	Ž
SMUČANJE	M	Ž
GIMNASTIKA	-	Ž

3. Turnir v počastitev 29.XI. na katerem so sodelovale ekipe:
   POLJANSKA GIMNAZIJA
   BEŽIGRAJSKA GIMNAZIJA
   EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA
   ŠUBIČEVA GIMNAZIJA
   GIMNAZIJA PEDAGOŠKE SMERI

4. Ustanovitev in vodenje naslednjih krožkov:

KOŠARKA	Ž	M
ODBOJKA	Ž	M
GIMNASTIKA	Ž	

5. Priprava in izvajanje športnih dnevov
6. Organizacija košarkaških lig:

MOŠKI	dva dela
ŽENSKE	turnirski sistem

(Filipčič Boris)

BIOLOŠKI KROŽEK

Mladi biologi letos delujemo pod mentorskim vodstvom tov. prof. Slavke Amon. Kako poteka naše delo?

Lahko priznamo, da se naš letni program v redu izpolnjuje, kljub neugodnostim, ki nam jih zadaja neenotni urnik. Tako smo opravili nekaj vaj iz mikroskopiranja. Bilo je zelo zanimivo, kajti sestavo listnega zelenila, njegove porazdelitve v listu, ne vidiš vsak dan. Tudi tedaj, ko tov. profesor predava, na primer prav o tem poglavju iz učne snovi, si pač vsakdo ustvari podobo o obravnavanem predmetu. Ko pa človek to spozna v resnični podobi, se zamisli in vprašuje se: O, kje si bila moja pamet doslej? Zakaj si nisem tega ogledal že preje? Ja, ja, lahko mi je pošteno žal!"

Tudi paramecije smo spoznali pobliže, prav ljubke praživali so.

Dejali boste: "Kaj pa drugega nič ne delate?" O, kar precej drugega smo opravili! Tako smo se zadnjič pogovorili o kakavovcu, o načinu pridelave čokolade in o ostalih proizvodih.

Sodelovali pa smo tudi z drugimi krožki, pripravili smo dve razstavi IKEBANE, ki sta bili zelo lepo sprejeti, pohvale so prihajale z vseh strani, te pa nas še bolj vzpodbujajo k nadaljnjemu resnemu delu.

Sicer pa ne mislite, da je to krožek tišine in molka. Kdor tako misli, se moti in zmoto naj čimprej poskusi odpraviti. Vabimo vas v naše vrste, veseli bomo vsakega, ker nam vsakdo pomeni človeka, ki ljubi naravo. In kdor ljubi naravo, zna

ljubiti tudi delo, življenje in sočloveka.

(Biolog)

PROBLEMI O PROBLEMIH

Ker mislim, da smo učenci v trenutku, ko bi bilo treba začeti reševati naše žgoče probleme, sem sklenil, da o teh problemih tudi nekaj spregovorim. Učenci velikokrat ugotavljamo, da je odnos med profesorji in nami omejen le na neoseben odnos med ispraševalcem in izprašancem. Prišlo je celo v navado, da postajajo učni načrti diktatorji celotnega vzgojno-izobraževalnega dela na šoli. Nanje se izgovarjajo pedagogi in učenci. Prvi zato, da bi opravičili svoj neoseben pedagoški položaj, drugi pa bi radi opravičili nedelavnost in zadovoljstvo nad takim stanjem. Učenci se vse preveč zadovoljujemo z vlogo poslušalca in nekritičnega, nezainteresiranega spremljevalca določenih spoznanj. Pedagogi pa neomajno stojijo v vlogi posredovalca tistih spoznanj in zahtev, ki jih zahteva učni načrt. Tako sta oba - pedagog in učenec - v neaktivnem položaju, ki nikakor ne izraža njune temeljne vloge, da sta namreč oba subjekta učno vzgojnega procesa. V pedagogovem položaju je vse jasno - mora učiti in naučiti ex cathedra, kot temu rečemo. S tem mu ni treba, da bi se samostojno poglabljal v misel. Zato pa ni aktualen. Ko učenci kritiziramo nesodobnost in neangažiranost šole, često menim, da so vsega krivi učni načrti. Vendar temu ni tako. Bilo bi zelo koristno, če bi se vsaki razredni skupnosti v začetku leta poslal učni načrt za vsak predmet in bi se tako učenci seznanili z njim. Tako bi učencem nudili možnost za resnično sodelovanje pri izvajanju pouka celo takrat, ko gre za popolnoma novo snov. Strmeti bi morali predvsem za tem, da bi dosegli v šoli čim večjo aktivnost, saj so kritike, da pridemo v književnosti komaj do NOB, in da o aktualnih družbenih dilemah pri nas v šoli izvemo zelo malo - popolnoma upravičene. Hkrati pa kažejo tudi nemoč, neznožnost ali nehotenje učencev, da bi se učno-vzgojni proces posodobil. Mnogi se sprašujejo ali smo učenci sposobni sodelovati pri oblikovanju učnih programov in

predmetnikov. Mnogi pedagogi to v celoti zanikajo. Že prej pa sem omenil, da bi se morali učenci že na začetku šolskega leta seznaniti z učnim načrtom za vsak predmet. Najbolje bi bilo, da bi imeli učenci v razredu na razpolago več učnih načrtov in bi tako lahko zelo aktivno spremljali, kako poteka osvajanje nove učne snovi,kaj bomo v prihodnjih učnih urah obravnavali, kje smo v zaostanku itd. Pri analizi predpisane snovi v učnem načrtu pa bi lahko skupaj s pedagogom kaj dodali ali izpustili ali zanemarili, ker morda ni več aktualno in pomembno, saj vemo, da so učni načrti vsaj za nekatere predmete prenatrpani. Vse preveč je v naših učnih načrtih prisoten včerajšni dan, a premalo ali pa skoraj nič jutrišnji dan. Dan, v katerem bomo delali mi mladi, naj bo prisoten z izkušnjami včerajšnega dne.

Sedaj pa še nekaj besed o ocenjevanju. Kako si predstavljam javno ocenjevanje? Pedagog naj v začetku leta razloži razredu, katera merila bo pri ocenjevanju učenčevega znanja najbolj upošteval. Tako ne bo nobenih težav, ko bo dijaku javno povedal, da je toliko in toliko zaslužil. Pedagog se mora boriti za objektivno ocenjevanje. Zato naj učence opozori na vse bistveno v snovi, ki jo predava. Tako bo tudi sam pobudnik razprav o rezultatih svojega predavanja, poučevanje, dela, v katerem pa smo soudeleženi tudi mi učenci. Seveda pa lahko pride tudi do nezadovoljstva in nesporazumov pri ocenjevanju. Vendar pa v razredni skupnosti, kjer so odnosi med učenci in pedagogi pristni, ne bo nobena težava odpraviti kakega morebitnega nesporazuma. Javnost ocene je v sodobnem pouku didaktično načelo. Je pa še nekaj več. Javnost ocene je ena izmed temeljnih učenčevih pravic, ki mu jih daje njegovo delo - učenje. Torej javnost ocene je učenčeva pravica. Istočasno pa se z javnim ocenjevanjem lahko pedagogi in pozitivna jedra v razredni skupnosti bore proti lažni solidarnosti, proti kampanjskemu učenju in proti nedelavnosti.

(Župko)

Tako je mnenje dijaka Župka. Zanima nas, kaj mislite o teh problemih vi, dijaki in profesorji.

Pišite nam!

TUDI TO SE ZGODI .....

Profesorica je razlagala življenje dveh ljudi: "Veste, prvega so ubili, drugi je umrl!"

(Vsi prosimo, da nas ubijejo!)

Pri fiziki vpraša profesor dijakinjo:

"Ali lahko postavimo pred aparat otroka, da bo meritev točna?"

"O, ne. Biti mora človek!"

(Leda)

Dotacije za šolo so vse premajhne, da bi dajali tako velike nagrade za sestavke. Predlagam 5 para, ki naj jih srečni literat pogleda skozi lupo v fizikalnici!

Nagrado 5ooo Sdin podarjam nadaljnji modernizaciji Jugoslovanskih železnic.

(Avtor z nejasnim podpisom)

P.s.: Zbirajmo denar za financiranje Ljubljanske toplarne, da ne bomo več zmrzovali v razredih.

37.014.77
MLADIKA
MLADIKA : glasilo...

izposojni rok S14 dni

L30190 Knjižnica Gimnazije Ledina

GLASILO DIJAKOV GIMNAZIJE
PEDAGOŠKE SMERI — LJUBLJANA